

ingediend op **1460** (2022-2023) – Nr. 1
24 oktober 2022 (2022-2023)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Karin Brouwers en Manuela Van Werde

over het jaarverslag 2021
van het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF)

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Elisabeth Meuleman.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;
Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;
Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;
Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;
Elisabeth Meuleman, Jeremie Vaneeckhout;
Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Krekels, Philippe Muyters, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;
Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;
Maaïke De Rudder, Tinne Rombouts;
Els Ampe, Bart Tommelein;
Björn Rzoska, Tine Van den Brande;
Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

INHOUD

I.	Toelichting	4
1.	Ambities	4
2.	Specifieke bepalingen	5
3.	Financiën	6
4.	Inclusie	9
5.	Publiekswerking	10
6.	Beleidskader	10
II.	Bespreking	10
1.	Manuela Van Werde	10
2.	Karin Brouwers	11
3.	Katia Segers	12
4.	Steven Coenegrachts	13
5.	Elisabeth Meuleman	13
6.	Antwoordenronde	14
	Gebruikte afkortingen	19

Bijlage: zie de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be

Op donderdag 30 juni 2022 hield de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een hoorzitting over het jaarverslag 2021 van het Vlaams Audiovisueel Fonds.

De presentatie van het VAF is te vinden op de [dossierpagina](#) van dit commissieverslag op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting

Koen Van Bockstal, directeur-intendant van het Vlaams Audiovisueel Fonds, herinnert de commissie eraan dat 2021 door corona een pittig jaar was voor iedereen, maar zeker ook voor het VAF. Bovendien beleefde het VAF dat jaar:

- het voortijdige afscheid van de vorige intendant Erwin Provoost;
- de procedure voor de aanstelling van een nieuwe intendant;
- de aanstelling van een nieuwe voorzitter en een nieuwe raad van bestuur;
- de onderhandelingen met het oog op nieuwe beheersovereenkomsten.

Audiovisuele productie bleek in coronatijden niet bepaald evident. Gelukkig waren er stevige ondersteunende maatregelen van de Vlaamse Regering, waaronder de relancemiddelen uit Vlaamse Veerkracht.

Eigenlijk had het VAF voor de periode 2022-2025 één overkoepelende beheersovereenkomst willen afsluiten, in plaats van de vier verschillende overeenkomsten die nu zijn ondertekend: de beheersovereenkomsten met het Filmfonds, het Mediafonds en het Gamefonds, en het samenwerkingsakkoord met Screen Flanders. De naam en de werking van het VAF maken duidelijk dat het fonds een geïntegreerd beleid voor de hele audiovisuele sector voert. Naast de managementvoordelen van een geïntegreerd beleid, helpt het ook inspelen op het vervagende onderscheid tussen games, film, podcasts en andere media. Productiehuizen houden zich almaar meer bezig met alle mogelijke audiovisuele content. Het is dan niet meer dan logisch dat het VAF op een vergelijkbare wijze te werk gaat. Wegens politieke realiteiten, begrotingstechnische aspecten en andere redenen is dat niet gelukt, maar over drie jaar zal het fonds opnieuw proberen om tot één gezamenlijke beheersovereenkomst te komen.

1. Ambities

Intussen zijn er in de geesten en inhoudelijk wel belangrijke stappen gezet. Het ambitiekader is grotendeels algemeen, met daarnaast nog een afzonderlijke ambitie per deelfonds.

De eerste ambitie is de financiering van de projecten en talentontwikkeling.

De tweede ambitie is het organiseren en intensifiëren van overleg met de sector als betrokken partner. Sectoroverleg maakte ook deel uit van de vorige beheersovereenkomsten. Het fonds organiseerde ongeveer om het jaar een overlegmoment. Nu zal dat aantal worden opgevoerd en zal het VAF daarbij ook nagaan welke samenwerking er voor bepaalde thema's mogelijk is, en niet alleen met de sectoren maar ook met de filmscholen. Daarmee had het VAF al een goed contact, maar het plan is om het nu structureler te verankeren.

De ambitie behelst de internationale en nationale promotie. Tegenover de vorige beheersovereenkomst is de nationale promotie een belangrijke toevoeging, met name voor het Filmfonds. Het VAF zal nu ook weer niet elke Vlaamse film afzonderlijk gaan promoten en daarin de rol van producenten, distributeurs en bioscopen overnemen. Wel zal het een en ander generiek organiseren. Het heeft daarvoor al een eerste plan voor het najaar van 2022.

Maatschappelijke meerwaarde wordt voortaan expliciet als een ambitie vermeld, waar dat voorheen alleen impliciet een oogpunt was. Het gaat om: ecologische duurzaamheid; de toepassing van 'fair practices' en het sociaal charter; en inclusie en diversiteit.

De vijfde ambitie bepaalt dat het VAF beschikt over een kenniscel, die focust op drie thema's:

- publieksbereik;
- evoluties in businessmodellen, en opvolging van de evolutie bij vergelijkbare fondsen in andere Europese landen;
- economische sleutelkennis in functie van het audiovisuele ecosysteem, bijvoorbeeld financiering, taxshelter en internationale coproducties.

Samengevat gaat het om de essentiële bouwstenen in de audiovisuele sector.

Tot slot vermeldt Koen Van Bockstal de aparte ambitie van elk fonds:

- voor het Filmfonds de dynamisering van het filmcultuurbeleid;
- voor het Mediafonds een nieuwe beleidslijn ter ondersteuning van podcasts;
- voor het Gamefonds de uitbouw tot een volwaardige derde poot van het VAF.

2. Specifieke bepalingen

Specifieke bepalingen voor het Filmfonds zijn de grote focus op de zichtbaarheid van de Vlaamse film, en het publieksbereik. Publieksbereik gaat verder dan enkel bioscoopbezoek, wat het belang daarvan overigens niet relativeert. Vandaag behelst publieksbereik, gezien het snel wijzigende kijkgedrag, ook de uitzendingen op open net en op betaalplatformen en streams, en de vertoningen op festivals. Een tweede circuit behelst onder meer culturele centra en scholen. Het VAF wil dit alles opnemen in zo volledig mogelijke cijfers over het publieksbereik. In datzelfde verband wil het fonds zijn aanvragers niet alleen laten nadenken over hun doelpubliek, maar ook over een potentieel crossoverpubliek waarmee ze hun bereik kunnen maximaliseren.

De binnenlandse promotie op generieke basis is zoals gezegd nieuw, en past bij het streven naar een grotere zichtbaarheid van de Vlaamse film. Tijdens de coronaperiode kon het fonds dankzij de gestegen middelen jaarlijks twee films een grote premie toekennen, waar het vroeger al niet zo evident was voor één grote film per jaar. Met de extra middelen die het nu krijgt, kan het Filmfonds dat blijven garanderen.

Het belang van de Nederlandse taal in majoritair Vlaamse producties spreekt voor zich, hoewel dat geen vereiste inhoudt dat daarin uitsluitend Nederlands wordt gesproken. Het principe moet met de nodige soepelheid toegepast worden.

Alle speelfilms zullen nog steeds geëvalueerd worden na een jaar. Het fonds zal aan de overheid steeds voor alle producties na drie jaar rapporteren over het publieksbereik. Die langere periode is nodig voor een volledig zicht.

Conform de aanbevelingen van de studie zullen prioriteitennota's geactualiseerd worden.

Het Filmfonds heeft in 2022 nog 6 miljoen euro uit de relancemiddelen te besteden.

Nieuw voor het Mediafonds is dat er niet verplicht een lineaire Vlaamse omroeporganisatie bij een project betrokken hoeft te zijn. Ook een niet-lineaire Vlaamse omroeporganisatie is mogelijk. Wel zullen de gesteunde projecten op een bepaald moment kosteloos aangeboden moeten worden door de omroeporganisatie, op het open net of online. Op vraag van de producenten is een betalende window

mogelijk, met een redelijke duurtijd en zonder al te veel bemoeienissen. Daardoor beschikken ze over meer vrijheid om de markt te bespelen. In de praktijk kunnen ze de gratis window laten voorafgaan door een betalende window van maximum drie jaar.

Vervolgseries zijn niet uitgesloten van VAF-steun, maar evenmin prioritair. Het Mediafonds beschikt over voldoende middelen om twee, maximaal drie series per jaar te ondersteunen. Dat betekent dat elke vervolgserie die geld krijgt, ten koste gaat van een nieuwe serie.

Het VAF is blij dat het voortaan ook podcasts kan steunen. Normaal zal het heel binnenkort de eerste steun in dat kader toezeggen.

Er is een apart budget voor samenwerkingen tussen Vlaanderen en Nederland. Minister van Media Benjamin Dalle heeft na de stopgezette financiering van de satellietzender BVN, een deel van die middelen aan de VRT toegekend om de rechten in orde te brengen, opdat de content nog altijd in het buitenland kan worden bekeken. Een ander deel is aan het VAF toegekend om de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland te stimuleren. Daarvoor komt er een hybride call per jaar. Het reglement daarvoor is bijna klaar. De deadline is eind augustus. De call staat open voor televisieseries, webseries, podcasts en games. Als een productie daar al eens steun heeft gekregen, kan die eventueel een vervolg krijgen in de reguliere werking.

Ook voor het Mediafonds zijn de prioriteitennota's geactualiseerd. De relancemiddelen bedragen 5,3 miljoen euro voor 2022.

Ten derde zijn er de specifieke bepalingen over het Gamefonds. De Europese Commissie bleek geen opmerkingen te hebben bij het Gamefonds. Het nieuwe reglementaire kader voor aanvragen wordt binnenkort aan de raad van bestuur voorgelegd. Vanaf oktober 2022 zullen aanvragen volgens de nieuwe regels beoordeeld worden.

Voortaan kan het fonds verschillende fasen van gameontwikkeling steunen, van prototype, over 'vertical slice', tot productie en zelfs steun na de release. Voor een totaalproject zal nooit meer dan 400.000 euro uitgekeerd worden. Er komen nieuwe ondersteuningslijnen voor talentontwikkeling, publiekswerking en promotiesteun. Op die manier wordt het Gamefonds systematisch uitgebouwd tot de volwaardige derde poot van het VAF, besluit Koen Van Bockstal.

3. Financiën

Frederik Beernaert, zakelijk leider van het Vlaams Audiovisueel Fonds, zal het financiële plaatje van de jongste vier jaren toelichten, te beginnen met het Filmfonds. In 2021 kon het Filmfonds rekenen op: een vaste dotatie van 18 miljoen euro; 4 miljoen euro aan relancemiddelen; middelen uit de vrijgave en exploitatie; en overige inkomsten, hoofdzakelijk uit Europese duurzaamheidsprojecten.

De verdeling van de uitgaven ligt grotendeels in de lijn van begroting: er is wat meer dan anders naar creatie gegaan en wat minder naar promotie en werkingskosten. De oorzaken van minder promotie en werking zijn te zoeken in corona en haar gevolgen voor bijvoorbeeld de filmfestivals. Wat overbleef, is extra gespendeerd aan creatiesteun.

Het Mediafonds kreeg in 2021: een standaarddotatie van 6 miljoen euro; 3,7 miljoen euro aan relancemiddelen; ongeveer 380.000 euro van de dienstenverdelers en de OTT's; en 432.000 euro aan vrijgave- en exploitatie-inkomsten. Ook dit fonds gaf in verhouding meer uit aan creatie en aanzienlijk minder aan promotie. De

werkingskosten lagen in dezelfde grootteorde als begroot. Het Filmfonds neemt immers ook voor het Mediafonds bepaalde ondersteunende taken voor zijn rekening.

Het Gamefonds beschikte in 2021 over een standaarddotatie van 1,7 miljoen euro; 300.000 euro aan relancemiddelen; en beperkte eigen inkomsten. De uitgaven voor creatie zijn licht hoger dan begroot. In 2021 was er nog geen aparte begrotingslijn voor promotie.

Als vzw heeft het VAF 2021 afgesloten met een beperkt negatief resultaat van 16.114 euro, dat ten laste genomen is van het positieve gecumuleerde resultaat. Van het eigen vermogen, dat op 31 december 2021 ongeveer 1 miljoen euro bedroeg, zit 244.000 euro in bestemde fondsen. Dit brengt het gecumuleerde resultaat op 762.000 euro.

Omdat het VAF in de consolidatiekring zit, moet het naar een nulresultaat streven en moet het op het einde van het jaar puzzelen om zijn middelen exact te besteden. Het negatieve resultaat van 16.000 euro is dan ook een bewuste keuze om niet met een veel grotere afwijking in de omgekeerde zin te moeten afsluiten. Een extra film van 1 miljoen euro financieren is ondanks het eigen vermogen niet mogelijk, omdat het fonds dan inteert op de Vlaamse begroting. Kortom, het VAF is een bedrijfseconomisch gezonde vzw, besluit Frederik Beernaert, die een beetje meer financiële flexibiliteit erg handig zou vinden.

Koen Van Bockstal wijst op een vergelijking met andere Europese filmfondsen, die uitwijst dat voor de meeste ervan een financiële overdracht wel mogelijk is, in tegenstelling tot het VAF. Nochtans moeten ook die landen de Europese regels volgen. Daarbij komt nog dat het fonds voorheen geen deel uitmaakte van de consolidatiekring. Het VAF zou dit probleem graag opgelost zien.

Frederik Beernaert herhaalt dat zich in 2021 een significante onderbesteding heeft voorgedaan bij promotie, communicatie en werking. Al die middelen werden evenwel voor creatie ingezet.

Aan de hand van de bestedingen van de jongste vier jaar presenteert de spreker de impact van het Filmfonds: 54 miljoen euro creatiesteun; 2,5 miljoen euro voor talentontwikkeling; en 17 miljoen euro voor publiekswerking. Procentueel komt dat neer op 70 procent voor creatie, 3 procent voor talentontwikkeling, 22 procent voor publiekswerking en een zuinige 8,5 procent voor werkingsmiddelen.

Bij het Mediafonds is er geen publiekswerking en gaat ongeveer 96 procent van de steun naar creatie tegenover 4 procent voor promotie en talentontwikkeling. In de verhouding tussen steun en werking is die laatste goed voor ongeveer 6 procent van de kosten. Het Gamefonds keert 94 procent van de steun uit aan creatie. De overheadkosten zijn daar procentueel iets hoger maar met zowat 12,5 procent nog steeds vrij licht. Ze vallen bij dat fonds relatief hoger uit omdat dit fonds in totaal over minder budget beschikt.

In totaal heeft de Vlaamse Regering de sector 27 miljoen euro extra uitgekeerd: 7 miljoen euro uit het coronanoodfonds in het eerste jaar van de crisis, en dan nog eens 10 miljoen euro extra per beleidsdomein, voor zowel Media als Cultuur, gespreid over de jaren 2021-2022. Daarnaast verzekert het Garantiefonds de audiovisuele producties bij coronabesmettingen wanneer de normale productieverzekering die schade niet dekt. Van de in deze coronacontext ingediende dossiers zijn er 122 aanvaard: 32 onder Cultuur en 90 onder Media. Drie zijn er niet aanvaard wegens niet conform de voorwaarden. Het Garantiefonds heeft maar één schadedossier uitbetaald, in het beleidsveld Cultuur. Enkele kleinere schadegevallen bleven onder de franchise. Toch bewijst het grote aantal inschrijvingen de

behoefte aan deze verzekering. In 2022 is het succes gedaald. Er is een schadegeval uitbetaald en er zijn er twee hangende.

Screen Flanders deed in 2021 een totale investering van 4,4 miljoen euro. Met een economische hefboom van 8,16 euro wordt voor elke euro die het VLAIO-fonds uitkeert, 8,5 euro in Vlaanderen geïnvesteerd. Die goede hefboomwerking wekt jaloezie in het buitenland.

Uiteraard heeft ook de taxshelter haar effect. Het aantal indieningen is gestegen, waarvan 65,38 procent majoritair Vlaams en 34,62 procent minoritair Vlaams. Screen Flanders, dat onder het beleidsdomein Economie ressorteert, heeft een extra investering van 960.000 euro gedaan. De steun gaat vooral naar fictie. De belangrijkste coproductiepartners in de ondersteunde dossiers zijn Nederland, Frankrijk, Luxemburg en de Franse Gemeenschap. Voor grotere producties is de steun van dit fonds toch wel significant.

Koen Van Bockstal overloopt vervolgens de financiële consequenties van de nieuwe beheersovereenkomst. Bij het Filmfonds komt er vanaf 2023 1,05 miljoen euro bij, goed voor één grote film extra, en 200.000 euro extra voor publiekswerking. Ook het Mediafonds groeit met 1 miljoen euro, waarvan 500.000 euro voor de Vlaams-Nederlandse samenwerking, een deel voor podcasts en een deel voor de werkingskosten. Die stijgen daardoor van 9 naar 10 procent, nog steeds een bescheiden aandeel. Het Gamefonds krijgt in 2022 al 553.000 euro extra en vanaf 2023 1 miljoen euro.

Met 3 miljoen euro extra kan het VAF moeilijk ontevreden zijn over de nieuwe beheersovereenkomsten, zij het dat de stijging ook weer niet zo groot is als de recente extra werkingsmiddelen voor de uitvoering van het Kunstendecreet. Dat heeft uiteraard te maken met het moment van de onderhandelingen: de inflatie was niet zo hoog, er was nog geen oorlog in Oekraïne.

Hoe dan ook zijn de productiekosten al lang stevig aan het stijgen. De VAF-budgetten houden geen gelijke tred met de stijgende levensduurte en productiekosten. Op die manier blijft er sprake van uitholling van de fondsen. Op dit moment loopt er een benchmarkoefening met de rest van Europa, onder meer met Nederland, Denemarken en Noorwegen. Koen Van Bockstal verwacht een interessant dossier. Ondanks de toename van de middelen dicht Vlaanderen de kloof met de andere landen niet en wordt die integendeel zelfs nog groter. De Vlaamse ambitie om zich te aligneren op Scandinavische voorbeelden is geweldig, maar zonder extra middelen blijft de vergelijking vals.

Het VAF kan dus niet anders dan keuzes maken, zoals het altijd heeft moeten doen. In 2021 kreeg een selectie van de majoritair Vlaamse lange fictiefilms elk 300.000 euro uit het Filmfonds, wat eigenlijk al te weinig is. Vanaf 2023 vallen de relancemiddelen weg en blijft daarvan nog 250.000 euro over.

Het Filmfonds kan in principe drie middelgrote films ondersteunen per jaar. In 2022 bedraagt die steun dan 650.000 euro. In 2021 ging het om vijf dergelijke films, aan 700.000 euro per film. In 2021 heeft het VAF twee grote films een premie van elk 1 miljoen euro toegekend. Het zal zijn best doen om dat in 2023 te herhalen, maar evident zal het niet zijn.

Kortom, de keuzes zullen volgend jaar moeilijker zijn en mogelijk tot spanningen leiden tussen nieuw en gevestigd talent. Bovendien raakt de Europese markt oververhit, onder meer door de streamingsdiensten. Daar draagt een kleine markt als Vlaanderen relatief grotere gevolgen van. Hoewel het systeem slechts twee jaar gehanteerd wordt, moet een en ander herbekeken worden. Een vraag zal zijn of het wel relevant is om premies van maar 250.000 euro te blijven toekennen.

Dat een kleine aanpassing in het reglement een enorm effect kan teweegbrengen, heeft het Mediafonds aangetoond. Tot 2021 moest aan elke scenarioaanvraag voor een serie een televisieomroep verbonden zijn. De schrapping van die voorwaarde heeft geleid tot een stijging van het aantal scenarioaanvragen voor series met 160 procent. Voorts organiseert het fonds drie specifieke calls a rato van 450.000 euro met de VRT, DPG Media en SBS, die hetzelfde bedrag bijpassen. De resultaten zullen de komende jaren zichtbaar worden. De calls dienen om jong, nieuw en innovatief talent te steunen, met een focus op inclusie en diversiteit. Ook de komst van Streamz als coproducent aan het eind van 2020 heeft onmiddellijk zijn effect gehad, bijvoorbeeld met series als Billie vs Benjamin, Storm Lara, en De Kraak.

4. Inclusie

Wat inclusie betreft is er een stijgende trend in goedgekeurde aanvragen met een vrouwelijke scenarist of regisseur. Het aandeel van vrouwelijke regisseurs is tussen 2018 en 2021 van 19 naar 30 procent gestegen. Dat is een hele verbetering maar nog niet de gewenste 50 procent. Bij de afgestudeerden aan de filmschool – met uitzondering van de meer technische richtingen – is die verhouding wel nagenoeg in evenwicht. In verhouding vragen afgestudeerde vrouwen dus minder vaak VAF-steun aan dan hun mannelijke collega's. Voor Koen Van Bockstal ligt hier een verantwoordelijkheid voor de sector maar ook voor het VAF. In elk geval is het slaagpercentage altijd hoger dan het aanvraagpercentage van vrouwelijke scenaristen of regisseurs. Het is niet te wijten aan een strengere opstelling van commissies tegen vrouwen.

Inclusie is een taak van de volledige sector. Het VAF heeft maar iets te zeggen over een beperkt segment, maar kan wel zijn rol spelen als voorbeeld en katalysator. In het begin van 2021 heeft het een onlinesectorstag exclusief aan dit thema gewijd, met onder meer enkele buitenlandse sprekers. Een van hen was het hoofd van de BBC-afdeling die zich over inclusie buigt. Daarnaast kwamen deskundigen in inclusiefestivals en in inclusie in de gamesector aan het woord.

De raad van bestuur heeft het plan voor inclusie goedgekeurd. Inclusie gaat verder dan diversiteit en komt niet neer op louter tellen. Ook aspecten als gedrag en spelregels hebben hun belang. Gender is ook niet de enige categorie waarop inclusie van toepassing is.

Het plan omvat twee doelstellingen, die op elkaar inwerken. De eerste is 'iedereen in beeld'. Het VAF werkt actief mee aan de resultaatgerichte oplossingen voor ondervertegenwoordiging op het scherm in de film-, televisie- en gamesector. De tweede doelstelling luidt 'gelijke kansen voor gelijk talent'. Voor zijn creatiebeleid streeft het VAF actief naar gelijke kansen. De focus ervan ligt op scenario, regie en productie.

Het fonds ontwikkelt dit streven rond drie assen. Ten eerste wil het de kennis van data en evoluties verbreden en verdiepen. Voor gender is dat eenvoudiger dan voor andere ondervertegenwoordigde groepen. Het VAF zal daarover een gesprek voeren met de Gegevensbeschermingsautoriteit. Ook een samenwerking met Mediarte staat op het programma. Een mogelijkheid is een database waarin personen zelf aangeven tot welke groepen ze behoren, zoals al bestaat in het Verenigd Koninkrijk en Hollywood. Die database kan dan ook nuttig zijn bij de aanwerving.

Het VAF kiest voorlopig voor sensibilisering, beloning en het wegnemen van barrières. Maar als er over drie tot vier jaar geen substantiële vooruitgang waarneembaar is, zal het allicht voor quota gaan. Vanaf 2023 voert het VAF een impulspremie voor inclusie in, met onder andere vrouwelijke makers, cast en crew als actiepunten. Daarnaast zal het fonds een diversiteitscan uitvoeren op de eigen organisatie

en haar personeels- en het communicatiebeleid. In zijn communicatie wil het, in samenwerking met filmscholen en Mediarte, nog veel meer met rolmodellen werken.

5. Publiekswerking

Koen Van Bockstal vermeldt RE>CONNEX van Flanders Image, de VAF-buitenlandswerking, als een mooi voorbeeld van de positieve gevolgen die men aan de coronacrisis heeft weten te geven. Het initiatief streeft ernaar om veelbelovende Vlaamse projecten in een vroeg stadium in de kijker te zetten. Het platform is bedoeld om salesagenten, distributeurs, omroepen, platformen, streamingdiensten en festivalcuratoren jaren op voorhand op de hoogte te brengen over komende projecten. Ze kunnen die met een paswoord rustig thuis bekijken. Op de laatste versie van 2021 bracht het initiatief op die manier 46 films en 27 series onder de aandacht. 19 bevonden zich nog in de projectvorm. 23 vielen onder de noemer 'work in progress'. 31 producties waren al afgewerkt. Op dat platform hebben ongeveer 1000 vertegenwoordigers uit de internationale wereld zich geregistreerd, waarvan 225 heavy users, die gemiddeld 31 projecten hebben bekeken. Een dergelijk bereik is op geen andere manier haalbaar.

2021 was ook een uiterst succesvol jaar voor documentaires met VAF-steun. My uncle Tudor kreeg de prijs voor de beste documentaire op de European Film Awards. Yaren en de Zon is een aflevering van Ket&Doc, een samenwerking tussen Ketnet en jonge documentairemakers. De documentaire is nu aangekocht door het VOD-platform van The New York Times.

6. Beleidskader

De nieuwe beheersovereenkomsten zijn ondertussen ondertekend, vervolgt Koen Van Bockstal. Het eerste sectoroverleg nieuwe stijl is achter de rug. Het tweede sectoroverleg is gepland voor september. De spreker verwacht heel wat creatieve output en meer samenwerking op basis van gemeenschappelijke doelen en visies. De prioriteitennota voor fictie en langspeelfilm is goedgekeurd op 14 februari 2022, wordt gebruikt en staat online. De andere nota's zullen in principe op maandag 4 juli 2022 worden goedgekeurd en treden dan meteen in werking. Zoals gezegd is het actieplan Inclusie goedgekeurd.

Over het reglementskader van podcasts heeft het Mediafonds een eerste gesprek met de sector achter de rug, net als de eerste commissievergadering. Als alles naar wens verloopt zullen op maandag 4 juli 2022 acht projecten te horen krijgen dat ze steun krijgen. De podcasts zijn heel divers en kwaliteitsvol. Ook daar zullen de budgetten evenwel krap zijn.

Dit najaar houdt het VAF een campagne in samenwerking met de distributiesector, de bioscopen en de producenten ter promotie van Vlaams talent in de brede zin van het woord. In de derde week na de release van vier Vlaamse film krijgen bioscoopgangers op maandag, dinsdag, woensdag of donderdag – de traditioneel lukwre bioscoopdagen – bij aankoop van een ticket een tweede ticket gratis. In september geldt die actie voor Ritueel. Vervolgens zal ze worden aangeboden voor drie films die in Cannes goed hebben gescoord, besluit Koen Van Bockstal.

II. Bespreking

1. Manuela Van Werde

Voor *Manuela Van Werde* toont het jaarverslag de dynamiek in de VAF-werking aan. De Vlaamse filmsector gaat er jaar na jaar op vooruit en scoort internationaal hoog, zoals het succes in Cannes bewijst. De films krijgen prijzen. De internationale

samenwerking loopt vlot. Wel zijn de bezoekerscijfers nog niet terug op het peil van voor corona. Hopelijk doen de stimulerende maatregelen daar iets aan. So- wieso zal dit herstel tijd vergen.

Publieksbereik behelst inderdaad meer dan de traditionele kijkcijfers. Het gaat ook om views op allerhande kanalen. Heeft het VAF een strategie om het publieksbereik te verruimen? Steunt het daartoe een bepaald filmprofiel?

Het commissielid is blij met het grote aantal aanvragen bij het Filmfonds en bij het Mediafonds. Dat het Gamefonds groeit, vindt ze veelbelovend.

Manuela Van Werde steunt de analyse dat de stimuleringsregelingen best aangepast worden aan de digitale ontwikkelingen. Dat ook podcasts nu steun kunnen vragen aan het VAF, is dan ook een terechte vernieuwing.

De spreker gunt de audiovisuele en andere sectoren gerust meer middelen, zelfs uit relancemaatregelen, maar een pandemie heeft ze daar nu ook weer niet voor over. Een idee bij de lancering van het Garantiefonds was dat de sector dit op termijn zelf zou dragen. Wat is de stand van zaken?

Volgens *Koen Van Bockstal* was er ooit sprake van een apart sectorverzekeringsfonds maar heeft de sector daar geen verder werk van gemaakt. Het Garantiefonds is een apart verhaal, dat enkel schade ten gevolge van corona vergoedt, tot maximum 10 miljoen euro in totaal. Een garantiefonds stelt zich garant zolang er middelen in zitten. Een verzekeringsfonds moet een groter kapitaal hebben om elk schadegeval te kunnen dekken.

Manuela Van Werde vervolgt dat de post-coronadrain een gespreksonderwerp blijft in de brede kunstensector, zoals recent nog bij festivalorganisatoren. Hoe staat de audiovisuele sector ervoor? Is er veel expertise naar het buitenland gegaan of zal dat alsnog gebeuren?

Een veilig uitgangspunt was dat de inkomsten uit de bestaande investeringsverplichtingen zullen stijgen met de toename van het aantal non-lineaire spelers. Uitzending op een open lineair net is om die reden niet langer een exclusieve goedkeuringsvoorwaarde. Maar is die aanpassing niet in tegenspraak met het Mediadecreet en het BVR daarbij? Zo ja, zijn er dan plannen om die regelgeving aan te passen?

Het federale niveau heeft recent wijzigingen aangebracht aan de wetgeving over de taxshelter. De sector maakt zich zorgen over de reikwijdte van enkele bepalingen. In artikel 17 wordt de territoriale verplichting niet alleen voor games maar voor de hele audiovisuele sector geschrapd. Wat zijn de mogelijke gevolgen daarvan? Is het VAF geraadpleegd bij de voorbereiding van het wetsontwerp?

2. Karin Brouwers

Karin Brouwers beschouwt 2021 als een bijzonder jaar voor het VAF. Niet alleen had de coronacrisis een belangrijke impact op zijn werking en die van de hele audiovisuele sector, maar het was ook het eerste jaar van de nieuwe VAF-directeur en het laatste jaar van de vorige beheersovereenkomst.

Cd&v feliciteert het hele VAF-team voor het prachtig vormgegeven en overzichtelijke jaarverslag, met veel concrete cijfers maar ook interviews met enkele makers, die een inkijk geven in deze boeiende sector. Uiteraard past een proficiat voor de recente internationale successen die door het VAF gesteunde producties hebben behaald.

Het VAF had blijkbaar ook te maken met een coronaparadox: een ongeziene stijging van het aantal aanvragen voor productie en scenariopremies, waardoor het nog strenger moet selecteren. Verwacht het fonds op korte termijn een normalisatie van de instroom? Blijft het VAF bij zijn principiële keuze om minder films beter te subsidiëren en dus extra selectief en kritisch te werk te gaan? Hoe verhoudt die opstelling zich tot de nieuwe beleidslijn om meer aandacht te besteden aan het potentiële publieksbereik van een creatie?

Door een aanpassing aan het VAF-decreet kan het fonds ook podcasts ondersteunen. Dat al op 4 juli acht projecten steun zullen krijgen, noemt Karin Brouwers fantastisch snel.

Promotie van de binnenlandse cinema gebeurde in 2021 via de #WeLoveCinema-promotiespot. Het commissielid neemt aan dat de gratis tickets enkel voor producties met VAF-steun bestemd zullen zijn. Ze hoopt dat die actie ook in de komende jaren zal plaatsvinden.

Het jaarverslag over 2020 kondigde aan dat er naar aanleiding van de komst van Streamz nieuwe afspraken zouden komen over de regels van het Mediafonds. De nieuwe regels behelzen de schrapping van de vereiste uitzending op lineaire tv, de toestemming tot een betalende window vooraf, en de mogelijkheid om de uiteindelijke gratis beschikbaarheid enkel online aan te bieden. Het resultaat van de studie was aangekondigd voor het voorjaar 2021. Is dit de algemene oplossing waarvan sprake was?

In 2022 gaan de nieuwe regels voor de financiering door het Gamefonds in, onder andere een verhoging van de maximumsteun per project. Kunnen projecten die al ondersteuning hadden gekregen, nog extra steun aanvragen? Is er een overgangsregeling?

Er werd iets meer dan 100.000 euro uitgegeven aan zeven initiatieven voor de lokale gamesector. Heeft het VAF het gevoel dat de Vlaamse sector nog te weinig bekend is bij het brede Vlaamse publiek? Bereiken ondersteunde events ook het publiek dat niet noodzakelijk op zoek is naar Vlaamse games?

Karin Brouwers kijkt uit haar het inclusieplan. Zal dat voor alle fondsen gelden? In de gamesector is er nog steeds een grote discrepantie op het vlak van genderrepresentatie. Er worden een aantal initiatieven opgesomd, onder andere vanuit de gameopleidingen en de Belgian Game Awards. In de nieuwe beheersovereenkomst worden op dat vlak acties van het VAF aangekondigd. Wat is de stand van zaken?

Enkele jaren geleden kregen parlementsleden een login voor RE>CONNECT. Is dat platform vrij toegankelijk of alleen bedoeld voor professionals?

3. Katia Segers

Katia Segers feliciteert namens Vooruit de hele ploeg van het VAF, voor het mooie jaarverslag maar vooral voor de resultaten en de internationale prijzen. Die tonen aan hoe belangrijk cultuur en audiovisuele content zijn.

Synergie tussen verschillende audiovisuele media is de realiteit waarin het VAF een gamemaker wil zijn. Hoe wil het fonds die bevorderen?

In haar eigen voorstel van resolutie naar aanleiding van de beheersovereenkomst (Parl.St. VI.Parl. 2021-22, nr. 1055/1) heeft Katia Segers gepleit voor een betere samenwerking met Literatuur Vlaanderen, bijvoorbeeld voor podcasts. Zijn er al contacten in die zin geweest? Ook de samenwerking met de filmscholen is belangrijk,

om kwaliteitsredenen maar ook om de genderkloof te helpen dichten. Welke stappen zijn daartoe al ondernomen?

Bepaalde projecten winnen internationale prijzen, terwijl voor andere het aantal toeschouwers onder de verwachtingen blijft. Uiteraard hoeft het VAF niet uitsluitend kaskrakers te financieren.

Het bioscoopbezoek heeft te lijden gehad onder corona. Een eenvoudige truc zoals twee tickets voor de prijs van één, werkt inderdaad. Hoe wordt het publieksbereik verder gemonitord?

De spreker vraagt wat meer informatie over de samenwerking voor steun aan producties, die al dan niet voor het open net bestemd zijn. Voorts polst ze naar het ideale budgetevoluitie vanuit de optiek van het VAF zelf.

Wat met de onafhankelijkheid van het VAF ten opzichte van overheid en de raad van bestuur?

In welke mate doet het VAF aan kritische zelfreflectie over kwaliteit en doelmatigheid van de werking?

Vooruit waardeert de stevige inzet van het VAF op diversiteit en inclusie. Luc Suykens van Procter & Gamble omschreef het onderscheid tussen de twee begrippen als volgt: "Diversity is being invited to the party, inclusion is being invited to the dance." Een website waarop professionals zichzelf aanbieden is een optie, maar zal niet volstaan. Ook de databank van vrouwelijke experts wordt te weinig gebruikt door journalisten.

Op vier jaar tijd is het percentage vrouwelijke regisseurs geëvolueerd van 19 naar 35. Katia Segers vraagt om geen drie jaar te wachten met de invoering van quota of minstens streefcijfers. Ook zij vindt quota een kwaad, maar dan wel noodzakelijk kwaad. Dat er bijna evenveel vrouwen als mannen in het parlement zetelen, is te danken aan de quota op de verkiezingslijsten.

Wat moet er precies gebeuren om het fonds meer financiële flexibiliteit te geven? Als het in andere Europese landen kan, is er geen reden om ze hier tegen te houden. Hoe lossen andere Europese landen dit op?

4. Steven Coenegrachts

Steven Coenegrachts peilt of de streamingplatformen het VAF vlot bereikcijfers ter beschikking stellen. Indien er lastige klanten zijn, wie dan? Hoe kan het beter?

Volgens zijn jaarverslag zal het VAF meer inzetten op de synergie tussen de fondsen. Het commissielid vraagt daarbij wat toelichting. Welke synergie ziet het VAF en hoe denkt het door samenwerking innovatie in de fondsen te krijgen?

5. Elisabeth Meuleman

Elisabeth Meuleman verwijst naar de bezorgdheden van Tijmen Govaerts over de afwezigheid van de minister-president in Cannes, de beperkte budgetten in vergelijking met andere landen en de Franse Gemeenschap, en de moeizame aandacht voor de kleinere persoonlijke verhalen. Talentontwikkeling, vorming, coaching en begeleiding zijn daarop een antwoord. De spreker vraagt de reactie van het fonds op die kritieken. Is er voldoende ruimte voor de jonge makers? Is er voldoende aandacht voor talentontwikkeling en voor kleinere initiatieven en doorgroeimogelijkheden? Klopt het dat Vlaanderen niet goed scoort in vergelijking met de Franse Gemeenschap?

Elisabeth Meuleman kijkt uit naar het inclusieplan. Hoe zal het fonds de monitoring-data uitdiepen? Het volstaat immers niet om te kijken naar de aanwezigheid. Ook de rol en de verloning zijn belangrijk.

6. Antwoordenronde

Koen Van Bockstal wijst eerst op internationale studies en getuigenissen uit de sector, waaruit blijkt dat audiovisuele experts geen problemen hebben om in het buitenland beter betaald werk te vinden. Door de grote vraag naar content van de platformen, is de sector oververhit. Daarbij komt nog de arbeidskrapte, zeker voor bepaalde technische profielen. Daarom is het belangrijk dat Vlaanderen de sector blijft steunen. Het VAF zelf heeft geen cijfers over een eventuele talentdrain, maar de beroepsorganisaties wel.

Het is onduidelijk hoe lang de hevige concurrentiestrijd tussen de streamingdiensten nog zal blijven duren. Er zijn tekenen dat die strijd afneemt. Zo zijn in Denemarken al enkele series afbesteld. Niemand verwacht dat het aan dit verschroeiende tempo zal blijven duren, maar er is ook niemand die weet hoe lang dit nog kan aanhouden. Ook de schade die het uiteindelijk zal berokkenen, is moeilijk in te schatten.

Nog altijd heerst er een perceptie dat het VAF niet geïnteresseerd zou zijn in films met een groot publieksbereik. Het is echter een misvatting dat het VAF enkel moeilijke artistieke projecten steunt. Overigens heeft *Koen Van Bockstal* het wel moeilijk met de valse tegenstelling tussen kwalitatieve arthousefilms en grote publieksfilms. Het VAF onderzoekt nu een Scandinavische werkwijze om zelfs voor moeilijke kwalitatieve films een groot publiek te lokken.

Het fonds wil blijven inzetten op nieuw en jong talent, kortfilms, meer artistieke projecten enzovoort. Het is er voor iedereen en streeft daarbij naar een evenwicht. Dat neemt niet weg dat publieksbereik altijd belangrijk blijft, zoals ook is weerspiegeld in de beheersovereenkomsten en de prioriteitennota's. Uiteraard is het publieksbereik moeilijk te voorspellen, maar elke aanvrager moet op zijn minst nadenken over het potentiële publiek en de verbreding daarvan.

Ook het VAF is benieuwd naar wat de investeringsverplichtingen zullen opleveren. Hoe meer hoe beter. Hopelijk mogen met de opbrengsten ook films gesubsidieerd worden, dus niet langer enkel televisie- of webseries. Benchmarkonderzoek toont aan dat de meeste landen dat al toestaan. *Koen Van Bockstal* is echter niet op de hoogte van de precieze voortgang in het dossier. De minister van Media is beter geplaatst om op die vraag te antwoorden.

Hoezeer de middelen ook zouden stijgen, het VAF zal altijd selectief moeten zijn. Velen voelen zich geroepen, weinigen zijn uitverkoren. Met een oververhitte internationale audiovisuele markt en met stijgende productiekosten en daartegenover middelen van het VAF die niet evenredig stijgen, komt versnippering maar neer op georganiseerde armoede. Het is dan beter wat meer geld per project te investeren in een kleiner aantal projecten, vindt *Koen Van Bockstal* persoonlijk. Daarover moet wel nog overlegd worden met de sector.

Het maximale steunbedrag voor games stijgt, maar een echte overgangsregeling komt er niet. Wel kan een maker, eens een game gereleased is, opnieuw steun aanvragen voor verdere ontwikkelingen en volgende stadia. Dat valt onder de noemer ondersteuning van Vlaamse games na release. In tegenstelling tot films kunnen games immers steeds geüpdatet worden om de wensen van de gebruikers te volgen.

Genderbeleid en inclusie vormen in de gamewereld nog steeds een uitdaging, maar het plan voor inclusie geldt wel degelijk voor alle fondsen en genres van het VAF. Het VAF zoekt daarvoor ook inspiratie in het buitenland. Een mooi voorbeeld is de portrettering van de gekleurde bevolking in een Canadese game die zich in een jazzcafé afspeelt.

RE>CONNEXT is inderdaad alleen toegankelijk voor professionals. Het is niet de bedoeling dat het grote publiek of de media die vertrouwelijke informatie kunnen raadplegen. Er staan doorgaans geen volledige films of series op. Het platform monitort wat iedere bezoeker bekijkt. Als een parlementslid daar eens op wil snuisteren, volstaat een mailtje aan het VAF om een paswoord te krijgen. Op screener.be zijn wel volledige films en series beschikbaar, maar eveneens voor een louter professioneel publiek.

Een audiovisueel beleid van de overheid en van het VAF moet geïntegreerd zijn. De splitsing tussen games, media en film is verleden tijd. Idealiter zijn de middelen niet gelabeld, zodat er snel kan worden ingespeeld op de evoluties. Koen Van Bockstal vindt het aangewezen om de sector constant te prikkelen opdat ze de mogelijkheden uit een kruisbestuiving zou exploreren. Zo hebben technologische ontwikkelingen in de gamesector ook effecten op de storytelling in bijvoorbeeld televisieseries. Hokjesdenken is voorbijgestreefd.

Op 26 oktober 2022 is de eerste bijeenkomst gepland van het structurele overleg tussen het VAF en de filmscholen. Het oogpunt is om te weten waarmee iedereen bezig is en waar samenwerking een meerwaarde heeft. De spreker wil geen grote principeverklaringen, maar een beperkt aantal concrete plannen. Gender en inclusie zijn een voor de hand liggend thema.

Het VAF heeft abonnementen bij commerciële diensten die cijfers registreren, bijvoorbeeld over het bioscoopbezoek. Van de omroepen krijgt het de kijkcijfers. Streamingdiensten bezorgen die cijfers echter maar mondjesmaat en niet onder de vorm die het VAF zou willen. Zwitserland verplicht hen wettelijk om cijfers te geven, weliswaar onder voorwaarden die hun beroepsbelangen niet schaden, dus met confidentialiteitsregels. Het Vlaams Parlement kan zo iets ook opleggen in bijvoorbeeld het Mediadecreet. Het VAF zal alvast zelf de verplichting in zijn contracten inschrijven.

Alvorens uitspraken te doen over de gewenste budgetten, wacht de spreker de resultaten van de internationale benchmark van een dertigtal fondsen af. Als de kloof tussen Vlaanderen en gelijkaardige regio's blijft groeien, bestaat het risico dat het VAF niet relevant blijft.

Koen Van Bockstal vindt de raad van bestuur voldoende onafhankelijk. Het fonds onderhoudt een goede verstandhouding met zijn raad van bestuur. De directeur-intendant heeft niet het gevoel dat de raad zich in inhoudelijke discussies mengt. Volgens de statuten keurt de raad van bestuur formeel de dossiers goed. Uiteraard controleert de raad ook of er met de doelstellingen van de beheersovereenkomst rekening gehouden wordt en of de commissies hun werk op een correcte manier doen.

Kritische zelfreflectie is uitdrukkelijk aanwezig bij het VAF. Zo heeft het managementcomité met alle afdelingshoofden een wittebladoefening gehouden: het best mogelijke fonds bedenken als alles van nul had mogen beginnen. De organisatie zal die oefening geregeld herhalen. Op 4 juli plant de raad van bestuur een kritische zelfreflectie over alle aspecten van de commissiewerking. Daarbij hoort een vergelijking met de commissiewerking in Denemarken, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Nederland, Noorwegen en Frankrijk. Op 29 juni heeft het VAF een

kritische zelfreflectieoefening gewijd aan zijn beleid voor talentontwikkeling. Ook daaruit zijn enkele bijsturingen voortgekomen.

Voor een middelenoverdracht naar het volgende jaar is enkel de toestemming van de Vlaamse minister van Begroting nodig. De minister verbiedt deze overdracht echter op basis van Europese regels, ondanks het feit dat andere Europese landen ze wel toestaan. Koen Van Bockstal maakt gewag van een politieke beslissing. Nochtans leidt een vereiste om alle middelen binnen het jaar op te maken, tot een slechter beleid. Het VAF wil middelen kunnen overdragen om ze later nuttiger te kunnen besteden. Het budget van de vzw is hoe dan ook beperkt en kan de Vlaamse begroting geenszins ontwrichten. Voordat het VAF deel uitmaakte van de consolidatiekring, waren overdrachten wel mogelijk.

Het VAF bevordert de synergie tussen de fondsen door elke nieuwe beslissing zo algemeen mogelijk toepasbaar te maken. Het inclusieplan is een goed voorbeeld. Het VAF vertrekt vanuit ambities en doelstellingen op technologisch en inhoudelijk vlak, en niet vanuit het genre.

Karla Puttemans, hoofd creatie van het Vlaams Audiovisueel Fonds, wijst er in dat verband op dat de interne teams al geïntegreerd werken. Zo neemt de specialist fictie van de dienst die de subsidieaanvragen beheert, zowel de fictieseries als fictiefilms onder zijn hoede. Hetzelfde geldt voor animatie en documentaires. Ook het team talentontwikkeling is polyvalent. Het VAF wil nog meer de reflex laten spelen om altijd over de totaliteit na te denken.

Het aantal aanvragen is altijd onvoorspelbaar. Door corona waren ze massaal. Het VAF heeft nu al weet van dertig komende aanvragen voor productiesteun van langspeelfilms, op basis van hun voortraject en eventuele ontwikkelingssteun of afwijzing. Die bottleneck heeft het VAF trachten op te lossen door de lat voor goedkeuring van projecten te verhogen van minstens drie naar vier positieve stemmen op vijf. Algemeen is de trend stijgend door de professionalisering van de sector, de toename van het aantal mensen dat er werkt, de nadruk op nieuw talent, de inclusie, en de instroom van alumni van de filmscholen en technici maar ook uit andere sectoren zoals de literatuur.

Het aantal aanvragen zal dus allerminst afnemen. Om het werkbaar te houden voor personeel en commissieleden, past het fonds enkele filters toe. Voor documentaires en fictiefilms zijn er nu pitchcomités, die op basis van een korte projectvoorstelling een eerste triage doorvoeren.

De VUB, SMIT en Universiteit Antwerpen hebben het audiovisuele beleid doorgelicht en daaruit vier scenario's gedistilleerd, met een opsomming van hun respectieve voor- en nadelen voor de omgang met niet-lineaire spelers. Een scenario behelst dat alleen Vlaamse niet-lineaire spelers bij het VAF projecten kunnen indienen in het kielzog van de producenten. Een ander zou dan wel buitenlandse spelers van het genre Netflix als partner toelaten. Omdat de keuze moet passen in het beleid van de minister, is erover overlegd met het kabinet. Uiteindelijk is beslist dat alleen Vlaamse niet-lineaire spelers in aanmerking komen als cofinancier, wat op dit moment enkel van toepassing is op Streamz.

Drie jaar is de maximale exclusiviteitsperiode, maar het is aan de producenten om daarover te onderhandelen met hun financiers. Als Streamz de enige financier is, vraagt het VAF wel een uitzendgarantie van een lineaire speler, online of in open net. Zo die er bij aanvang niet is, moeten Streamz en de producent zich er contractueel toe verbinden om die alsnog te vinden of om zelf een voor iedereen toegankelijke gratis uitzending te verzorgen.

Het inclusieplan bevat onder meer een impulspremie voor inclusie. Die premie wordt uitgekeerd aan voltooide producties, zodat de producent ze kan investeren in een nieuwe productie met een belangrijke vrouwelijke inbreng. Wie de premie krijgt, wordt bepaald met een puntensysteem op basis van twee sets criteria over de makers en over de andere creatieve beslissingsniveaus. De functies zijn afgebakend. Zo tellen een vrouwelijke hoofdrolspeler, producer, monteur en regisseur mee, maar schminksters, costumières en cateraars niet. Het moet dus gaan om gezaghebbende figuren.

Koen Van Bockstal verduidelijkt dat de achteraftoekenning dient om te vermijden dat de engagementen beperkt zouden blijven tot een belofte op papier.

Voor *Karla Puttemans* is de premie geen verdoken quotumsysteem, maar een aanmoediging, meestal in de vorm van een scenariopremie. Niemand wordt benadeeld, aangezien de regels gelijk zijn voor iedereen. Hetzelfde geldt voor de impulspremie voor artistieke erkenning. Die wordt uitgekeerd als een project op een belangrijk festival een nominatie of prijs krijgt. Ook dit komt neer op een achterafpremie. Een quotum zou zijn dat de commissies evenveel projecten van vrouwelijke als van mannelijke makers moeten goedkeuren. Quota zijn wel van toepassing op de samenstelling van commissies, jury's en adviesorganen.

Voorts bevat het inclusieplan de opleiding van commissieleden over hun 'unconscious' bias. Ook in de atelierwerking zijn er trajecten voor inclusie. Makers krijgen zo tools om bewust met inclusie om te gaan. Voorts vermeldt de spreker een mentorprogramma voor vrouwelijke professionals, enigszins vergelijkbaar met het 'Leadership in Culture'-programma.

Het meest concrete plan voor dataverzameling in deze context bestaat erin dat het VAF in de eigen databanken op zoek gaat naar makers met een andere etnisch-culturele achtergrond. Het heeft zich daarover juridisch laten adviseren. Zo zal het fonds de VESOC-definitie van de SERV gebruiken. Eén ouder of twee grootouders moeten dan van buiten een bepaalde geografische zone afkomstig zijn. Diezelfde vraag wordt gesteld bij een inschrijving in het onderwijs. Het VAF wil die vraag stellen aan mensen die de jongste drie jaar aanvragen hebben gedaan. Dezen beslissen zelf of ze antwoorden of niet en of ze beantwoorden aan de definitie of niet.

Koen Van Bockstal beklemtoont dat de dataset op een vrijwillige keuze wordt gebaseerd, wat ze dus maar beperkt representatief maakt.

Als hetzelfde zou gebeuren voor mensen met een beperking of met een moeilijke sociaaleconomische achtergrond, is het resultaat nog minder representatief, vervolgt *Karla Puttemans*.

Bij iedere aanvraag moet een producent een inclusieaanpak indienen, over publiek, acteurs en medewerkers achter de schermen. Hij wordt dus niet verplicht tot quota, maar wel tot het nadenken. De commissieleden nemen dat mee in de beoordeling, maar niet op een categorieke manier. Ze zullen wel reageren als ze bepaalde extremen waarnemen.

Frederik Beernaert legt uit dat het VAF vier jaar geleden ongeveer 250.000 euro heeft ontvangen uit de verplichting van dienstverdelers en OTT. In 2022 zal dat ongeveer 600.000 euro worden. Op een totaal budget voor creatie van 5 miljoen euro is dat een relevant aandeel. Ook het reclame-excedent van de VRT levert het VAF substantiële inkomsten op.

Het VAF is geconsulteerd over de taxshelter. Het ging dan onder meer over een verstrenging met betrekking tot de 'fee' voor overhead producers, maar niet over een wijziging in de territoriale regels voor de audiovisuele of podiumsector. Het

fonds vroeg om die kosten niet te stringent te beoordelen gezien het moeilijke vaarwater waarin de sector zich bevindt. Het heeft duidelijk gemaakt dat het zelf geen periodieke beperking van de overhead zal toepassen.

Wegens de Europese regels is de territorialiteitsvoorwaarde voor de gamesector geschrapt. Het fonds is blij dat de shelter er ook voor die tak komt. Het vraagt wel om het effect ervan goed op te volgen en onder meer te monitoren in hoeverre het geld bij buitenlandse spelers terechtkomt. Het Departement CJM zal de culturele test van het VAF voor ontvankelijkheid van een gameproject overnemen, maar toch is het zaak te volgen dat het geld bij binnenlandse projectontwikkelaars terechtkomt en niet bij buitenlandse postbusvennootschappen.

Elisabeth MEULEMAN,
voorzitter

Karin BROUWERS
Manuela VAN WERDE,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

BBC	British Broadcasting Corporation
BVN	Het Beste van Vlaanderen en Nederland
BVR	besluit van de Vlaamse Regering
CJM	Cultuur, Jeugd en Media
DPG	(historisch: De Persgroep)
OTT	over the top
SBS	Scandinavian Broadcasting System
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SMIT	Studies in Media, Innovation and Technology
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
VOD	video on demand
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
VUB	Vrije Universiteit Brussel